

ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΣΕ ΚΡΙΣΗ;

ΣΚΕΨΕΙΣ ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ Ν.4009

Αγαπητοί συνάδελφοι!

Οι κοινωνικές συγκυρίες στις οποίες η πανεπιστημιακή κοινότητα καλείται να ανασυγκροτήσει ,σύμφωνα με το νόμο 4009,τη συστημική δομή και λειτουργία του ιδρύματός της, είναι κατεξοχήν δυσοίωνες. Η χώρα βρίσκεται κυριολεκτικά «επί ξηρού ακμής».Η οικονομική κρίση και αξιοθρήνητη παρακμή(διάβαζε φαυλοκρατία) των πολιτικών ηγεσιών του τόπου έχουν οξυνθεί επικίνδυνα. Δεν είναι λίγοι οι συμπολίτες μας που έχουν την αίσθηση ότι φθάσαμε πια σ'ένα σημείο «ιστορικού μηδενός».Γι' αυτό και επιλέγουν την αυτοχειρία ή προσφεύγουν στον ψυχίατρο .Η ηττοπάθεια έχει πάρει τεράστιες κοινωνικές διαστάσεις. Είναι διάχυτη σ'ολη την Ελλάδα. Μοιάζει να έχει ξεπεράσει τα όρια του τραγικού παίρνοντας αποστάσεις απ'την ίδια τη ζωή.

Μπροστά σ'αυτήν την κατάσταση πενόμενης και μίζερης πραγματικότητας αναδύεται σε κάθε κριτικά σκεπτόμενο θεράποντα των τεχνών και των γραμμάτων απειλητικό το ερώτημα: Ποιο είναι το μερίδιο του Πανεπιστημίου σ' αυτή την συνεχώς βαθυνόμενη κοινωνική εξαθλίωση;

Αν η «πολιτεία»-μορφή κοινωνίας είναι πράγματι μια πολιτεία αγωγής και παιδείας(Πλάτων),το επίτευγμα των (εκ)εκπαιδευομένων πολιτών, δεν είναι τότε το ανώτατο (εκ)παιδευτικό ίδρυμα της χώρας συνένοχο στην οργάνωση και συγκρότηση της ίδιας της πολιτείας; Συνεπώς και στην παρακμή της; Μπορεί το Πανεπιστήμιο να διεκδικεί την οποιαδήποτε μορφή «ασυλίας»ως προς τη θεσμική και επικοινωνιακή οργάνωση,ανάπτυξη ή αθλιότητα της ίδιας της κοινωνίας; Οπωσδήποτε όχι. Ας θυμηθούμε, αγαπητοί φίλες και φίλοι του Πανεπιστημίου Κρήτης ότι και σε μας, όχι σπανίως η αξιοκρατία διασκελίστηκε απ την «ενδογαμία».Φαινόμενα νεποτισμού, ευνοιοκρατίας, εγκαθίδρυσης μηχανισμών διατήρησης και αναπαραγωγής της εξουσίας (συντεχνιακές ολιγαρχίες)παρασκηνιακές διαδικασίες λήψης αποφάσεων, παραταξιοποίηση του πανεπιστημίου, δημοσιοϋπαλληλική νοοτροπία, απουσία δημιουργικής-πρωτότυπης γνώσης (κάτι ιλιγγιωδώς δύσκολο)και γι'αυτό εισηγμένη μεταπρατική ανέστειλαν τη διαμόρφωση ενός πρωτοποριακά δημιουργικού(εξαιρέσεις πάντα υπάρχουν),με ξεκάθαρο δημοκρατικό ύφος, παρρησία και επικοινωνιακή διαφάνεια, Πανεπιστημίου-καταλύτη της κοινωνικής καθολικότητας.

Πόσοι από μας δεν έχουμε νιώσει ξένοι και ανέστιοι μέσα στον ίδιο το χώρο εργασίας μας; Και πόσοι δεν έχουμε διερωτηθεί σε στιγμές απροσδόκητων παραγκωνιστικών εμπειριών την κραυγαλέα απουσία «αρχοντιάς» που πρωτίστως οφείλει να χαρακτηρίζει έναν Πανεπιστημιακό.

Οι σχετικές και άλλες πολλές επισημάνσεις θα μπορούσαν γενναία να πολλαπλασιαστούν .Αλλά το επιτακτικό ερώτημα που σήμερα τίθεται ενόψει της «έκτακτης ανάγκης» της χώρας μας είναι οπωσδήποτε κατά πόσον αυτή η κατάσταση είναι ανατρέψιμη και πρωτίστως **αναστρέψιμη.**

II

Το θεσμικό πλαίσιο που προτείνει ο νόμος 4009 (διάρθρωση της ανώτατης εκπαίδευσης, κανονιστικό πλαίσιο αυτοδιοίκησης του Πανεπιστημίου, εσωτερικό κανονισμό ,θεσμοθετήσεις νέων Σχολών ,διοικητικά όργανα των Α .Ε. Ι και των Μονάδων τους, όργανα Σχολής, Τμήματος, κ.ο.κ) δεν υποκαθιστά οπωσδήποτε την επικοινωνιακή διαδικασία νοηματοδότησης του τρόπου σχέσης και συνεργασίας των μελών της Πανεπιστημιακής κοινότητας Κάτι που θεωρώ ιδιαίτερα σημαντικό. Ας μην ξεχνάμε ότι η (εκ)παιδευτική διαδικασία σε οποιοδήποτε γνωστικό αντικείμενο είναι κάτι περισσότερο απ'το νομικό-θεσμικό πλαίσιο που την διέπει .Διασφαλίζει όμως ο νόμος τους εποπτικούς και ελεγκτικούς μηχανισμούς νομιμότητας (σύννομης αυτοδιοίκησης) του ίδιου του Πανεπιστημίου. Συνιστά δυνατότητες θεσμικού προγραμματισμού τόσο στο πλαίσιο των δικαιοδοσιών του «Οργανισμού»(οργάνωση ακαδημαϊκής, διοικητικής και οικονομικής λειτουργίας του ιδρύματος ,εσωτερικός κανονισμός προγραμμάτων προπτυχιακών και μεταπτυχιακών Σπουδών).Και ταυτόχρονα «προκαλεί»το Πανεπιστήμιο να αναδείξει, με συγκεκριμένες μορφές συνεργασίας και παρεμβάσεις τη γονιμότητά του στα κοινωνικά δρώμενα. Προσωπικά ,επιτρέψτε μου ,φίλες και φίλοι την παράτολμη ιδέα: Αν ο νόμος 4009 έχει μια μεταρρυθμιστική αξία, αυτή δε μπορεί παρά να επιβεβαιωθεί μέσα απ'την αντίστοιχη διάρθρωση και μεταρρύθμιση της ελληνικής κοινωνίας.

Ωστόσο, όπως έχει πολύ σωστά επισημανθεί από πολλούς συναδέλφους, αλλά και με ιδιαίτερη ένταση τονίστηκε στη Συνέλευση των Ενιαίων Φορέων την περασμένη Τετάρτη (15-2-12) στο Ρέθυμνο ο νόμος 4009 βρίθει νομικά αμφίβολων και ακαδημαϊκά αίολων διατάξεων: Παρέχει πράγματι υπερεξουσίες στο διοικητικό συμβούλιο(π.χ. απόλυτη εξουσία στην εκλογή Κοσμητόρων των Σχολών και παύση απ'τα καθήκοντά τους, αντί της εκλογής τους απ'τις Σχολές στις οποίες

ανήκουν. Προεπιλογή και δυνητικά προκαθορισμό των υποψηφίων πρυτάνεων κ.ο.κ)

2)Υποβαθμίζει την ενεργό συμμετοχή του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π),του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού(Ε.ΔΙ.Π) και του Τεχνικού εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π),όπως κι αυτή του συνόλου των φοιτητών και των μελών της Διοίκησης στην εκλογική διαδικασία ανάδειξης των οργάνων του Ιδρύματος. Καταλύει συνεπώς τη δυνατότητα θέσπισης ενός συμμετοχικού (απ'όλα τα μέλη)εκλογικού συστήματος άμεσης Δημοκρατίας).

3)Δημιουργεί «διοικητικές ολιγαρχίες»,αυτονομημένες και μη προβεβλημένες απ την καθολική ή πλειοψηφική βούληση των μελών του Ιδρύματος.

4)Με την κατάργηση της βαθμίδας του λέκτορα εξανεμίζεται και η δυνατότητα ανανέωσης του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού με νέους ανθρώπους, στρατευμένους στην εκπόνηση πρωτότυπης δουλειάς , «με λογισμό και μ'όνειρο»

5)Προτείνει έναν θεσμικό γιγαντισμό Σχολών(Σχολή προπτυχιακών Σπουδών(βλ.αρ.9 του Ν.4009)μεταπτυχιακών και διδακτορικών Σπουδών (βλ.αρ.10),Σχολή δια βίου μάθησης(αρ.12) δυσλειτουργικό και ιδιαίτερα ανορθόλογο. Προσωπικά πιστεύω ότι δεν είναι ο πολλαπλασιασμός των Σχολών αυτός που ευνοεί την εύρυθμη λειτουργία και ταυτότητα των γνωστικών διαβαθμίσεων, αλλά α) η επαρκής στελέχωση με περισσότερα μέλη Δ.Ε.Π των ήδη υφισταμένων Σχολών και β) το συγκεκριμένο έργο που οι προπτυχιακοί ,μεταπτυχιακοί και διδακτορικοί φοιτητές εκπονούν σε συνεργασία μαζί τους.

Ωστόσο θεωρώ ότι όλες αυτές(και άλλες πολλές) διαρθρωτικές ανεπάρκειες του νόμου μπορούν να αρθούν με σκληρά διαβεβουλευμένες και επαρκώς τεκμηριωμένες τροπολογίες αν επιτέλους όλοι μαζί συνειδητά και ομόθυμα στρατευθούμε στη διαμόρφωση ενός Πανεπιστημίου της ισηγορίας, της αναγνώρισης του μόχθου του άλλου και της αξιοκρατικής προαγωγής του, της επικοινωνιακής διαφάνειας και παρρησίας της ορθοφροσύνης. Ενός Ιδρύματος με κοινωνιοκεντρικές στοχεύσεις. Για μια «Πανεπιστημιακή Δημοκρατία»των βέλτιστων επιχειρημάτων και θεωριών, ικανή να μετασχηματίσει ή να συμβάλλει στο μετασχηματισμό της Ελληνικής κοινωνίας σε μια κοινωνία ευημερίας και πολιτισμού .Ο τελευταίος αυτός λόγος είναι ο μόνος λόγος για τον οποίο ζητώ την ψήφο σου. Αλλά ότι κι αν κάνεις αγαπητέ φίλε και συνάδελφε να σαι πάντα καλά και να προκόβεις στη ζωή σου.

Με τιμή
Πέτρος Αναστασιάδης.